Меланія Германова

Люблю приповідкы

Melánia Hermanová

Mám rada rozprávky

Občianske združenie
Kolíska
колысочка

Пряшів 2024 | Prešov 2024

Книжка выходить з фінанчнов підпоров Фонду на підпору культуры народностных меншын, 2024.
Realizované s finančnou podporou Fondu na podporu kultúry národnostných menšín, 2024.

© Авторка: Меланія Германова
Люблю приповідкы

Одповідна редакторка:
ПгДр. Мгр. Люба Кралёва, Пг.Д.
Языковы коректоркы:
ПгДр. Кветослава Копорова, ПгД.,
ПгДр. Мгр. Люба Кралёва, Пг.Д.
Перепис із рукопису:
ПгДр. Мгр. Люба Кралёва, Пг.Д.
© Ілустрації: Сергей Панчак
© Ґрафічна управа: Сергей Панчак
© Выдало: ОЗ Колысочка – Kolíska
як свою 17. публікацію

Тоту публікацію ани нияку єй часть не мож репродуковати без поволїня властника авторьскых прав.

Выданя: перше
Пряшів 2024

ISBN 978 – 80 – 8244 – 007 - 5

© Autorka: **Melánia Hermanová**
Mám rada rozprávky

Zodpovedná redaktorka:
PhDr. Mgr. Ľuba Kráľová, Ph.D.
Jazykové korektorky:
PhDr. Kvetoslava Koporová, PhD.,
PhDr. Mgr. Ľuba Kráľová, Ph.D.
Prepis z rukopisu:
PhDr. Mgr. Ľuba Kráľová, Ph.D.
© Ilustrácie: Sergej Pančák
© Grafická úprava: Sergej Pančák
© Vydalo OZ Kolỳsočka – Kolíska
ako svoju 17. publikáciu

Túto publikáciu ani žiadnu jej časť nie je možné reprodukovať bez súhlasu majiteľa autorských práv.

Vydanie: prvé
Prešov 2024

Обсяг

Люблю приповідкы! 4
Колыскова співаночка Меланії Германовой 5
Моє мено 6
Дякую і прошу 6
Родічове мілы 7
Жычу Вам, дїточкы 8
Нянько і звіздочкы 9
Пчолко – робітніцё 10
Мышка в сыпанцю 12
Дїдо і Мышка 13
Курка і Коза в ціркусї 15
О Козї рогатій і Курочцї рябій 19
Зозулько – кукачко 21
Зозулька кукала, рочкы раховала 21
Дикы гускы 22
Боцаны 23
Чорны ластівочкы 24
Ластівочко – пташатко 25
Бабина година 26
Концерт чудотворный 31
Корова забыла, же телятём была 33
Ты, Сомаре, єден 35
Кобыла Ірма і дїти 37
Свиня і жолудї 38
А што із тя, Паво? 40
Пастырька Лишка 41
Кермеш у Вовчіка 44
Медвідёва старость 48
Рада Медвідёви 48
Ой, солодкый медик 50
Кедь чоловік є Медвідём 51
Смутна приповідка 52
О дудравій бабцї і добрім дїдкови 57
Кым хочу быти *(Співанка про дївчата)* 59
Кым хочу быти *(Співанка про хлопцїв)* 60
Молитвочка 61

Же любите приповідкы,
я знам о тім, вірьте, діти,
так єм пару написала,
што єм щі з дітинства знала.

Люблю приповідкы!

Люблю приповідкы все вечур слухати,
мамка мі їх гварить, кедь уж іду спати.
Она скорше засне, як єй дітя мале.
Мамочку-м закрыла, тай лежу сі дале:

Спий, мамко выстата, начасї ті спати,
теперь приповідку я буду казати.

... Была єдна хыжка, у нїй жыла мышка...
Дітина мамі казала, покы сама не заспала.
Заспала дітина, збудила ся мати,
і она зачала дітинцї співати.

Мій тяженькый жывот – пісня невесела,
вмерла мі мамочка, щі-м маленька была.
Днесь мі приповідкы гварять мої діти,
а тым приповідкам нїт пары на світї.

Приповідкы ся скончіли, заспавайте, діти,
жебы ся вам і приснили, і дали відіти.

Колыскова співаночка Меланії Германовой

Мати своє дітя довго колысала,
покы коло нёго і сама заспала.
Солодко заспала выстата мамочка,
вышла із колыскы єй мала дівочка.

Она мамі челко три раз прехрестила,
до своёй колыскы попку положыла.
А своїй мамочцї тихонько співала,
жебы єй мамочка тыж спокійно спала.

Спий, мамочко злата, выросний велика,
бо я щі маленька, я твоя дітинка.
Як підеш до школы, вшыю ті бочкоры,
жебы ті ніжочкы дражкы не кололи.

Мати ся збудила, але не вставала –
цілу співаночку собі выслухала.
Буду я, мамочко, о тя ся старати.
І я о тя, дівче, – придала ся мати.

Моє мено

Моє мено – є Словеньско,
моє мено – родный край,
моє мено – є русинство,
моє мено – сердця рай.

Моє мено – небо синє,
моє мено – Отче наш,
вшытко, што коло нас жыє,
каждый, кого в сердці маш.

Моє мено – то здравічко,
памнять, розум – божый дар,
моє мено – родиночка,
єй з дітинства в сердці мам.

Красны вшыткы приповідкы,
але тота – чудована,
люблять єй чітати вшыткы,
тота вам на роздуманя.

Повіджте мамі, нянькови,
няй о тім думають они.

Дякую і прошу

Два чудесны творы мам,
при собі їх ношу.
Першый ся зве: Дякую!
А тот другый: Прошу.

Родічове мілы

Мамочкы, нянькове,
то не є ніч нове,
же розумне слово –
приклад дітвакови,
а і співаночка –
дітині потіха,
красна приповідка –
то молитва тиха.

Найчастіше вечур
час на приповідкы,
у них велё правды,
а мы того свідкы.
Бабка, дідко, мышка –
обычайны слова,
але про діточкы
то є тайность нова.

Ціла фамилія
ріпчиско тігала,
але єй зо землї
і так не дістала.
Ту ся мышка взяла,
силу їм додала,
велике ріпчиско
зо землї вырвала.

А дакотры ріпку
дотеперь тігають,
і над приповідков
ся все задумають.

Няй же ту зістануть
бабка, дідко, ріпка,
няй же ся сохранить
о них приповідка.

Жычу Вам, діточкы

А іщі вам жычу, діткы,
я бабка – прабабка:
Любте родну бісідочку
од мамкы і татка.

А у школї меджі собов
тыж лем бісідуйте,
бо што наше, бо што з дому,
вшыткы в ласцї майте.

Вы тепле сердечко мате,
мудру головоньку,
та собі спомняньте,
на тоту радоньку
од бабкы – прабабкы
старенькой Меланкы.

Нянько і звіздочкы

Мамко, чом сьме сиротята,
де же є наш тато?
Пішов од нас до небочка
звізды розсвічати.

А нас ту зохабив самых
про тоты звіздочкы?
Вы ту мате свою маму,
вы не сироточкы.

А нашто му звізды тоты,
нашто розсвічати?
А нас двоє зохабити,
старость ті зробити?

Як розсвітить вшыткы звізды,
буде о тім знати,
же мама о свої діткы
знать ся постарати.

Мене ту зохабив з вами
з такым заповітом:
Будеш сама з діточками
жыти на тім світї.

Я із землї, нянько з неба,
будеме стражити,
жебы нїґда не зблудили
нашы любы діти.

Він зато пішов до неба
звізды розсвічати,
жебы видно было дітём
жывотом крачати.

Пчолко – робітніцё

Пчолко – робітніцё,
де ся так понагляш?
Мушкы, комарикы
зо спаня пробуджаш?

Могла і ты спати,
што вже маш робити?
Така єсь маленька,
а все десь лем летиш.

Мушу мед зберати,
кым выйде соненько,
пак мі барз горячо,
лїтати тяженько.

Я в ротику ношу
медик солодонькый,
як заґріє сонце,
буде барз рїдонькый.

Ніч бы ся не стало,
кедь ся мед розтопить,
така солодява,
та няй го фрас вхопить.

Меду людём треба,
здравы суть од нёго,
аж такы сьте мудры,
же не знате того?

Та няй собі люде
меду назберають,
а не тебе, Пчолку,
за ним посылають.

Люде роблять улик,
де я ся зимую,
а я ся їм зато
медом одвдячую.

Будьте і вы, дїти,
такы як пчолочкы,
кажде рано ходьте
до своёй школочкы.

Любте учітелькы –
свої другы мамы,
родічі в роботї,
вы бы были самы.

Мышка в сыпанцю

Вбігла Мышка до сыпанця
дашто загрызнути,
повбзерала ся довкола,
зачала співати:

Теперь я ту буду пані,
вшыткого достаток мам,
ніт Мачкы проклятой,
ни ґаздынї нашой.

Стала діравити міх,
но зломила собі зуб.
Барз ся зато розъїла,
тай міхови повіла:

Ёй, ты, запотворный міху,
менї з тебе лем до сміху,
продіравлю далшый міх,
буде з того, вера, сміх.

Але на што Мышка міла,
на што же, сива, забыла?
Тадь, же двері до сыпанця
вна за собов не заперла.

А так Мачка із під крячка,
што барз хытра была,
вбігла до сыпанця:
Хняп! Мышочку зъїла.

Дідо і Мышка

Забыв дїдо Василь
раз кухню заперти,
та він тоту напасть
памнятать до смерти.

До кухнї ся їм закрала
Мышиско велика,
тай вшытко зожерла
з ёго танїрика.

Почекай, злодїйко,
увидиш, ты, напасть,
як я сі на тебе
зроблю порядну пасть.

Зробив мудрый дїдо
пасть на Мыш велику,
прикрыв солонинков,
чекав дас годинку.

Як учула панї Мышка
тот пах солонины,
прибігла і пустила ся
до смачной гостины.

Щі не стигла Мышка
солонинку зъїсти,
такой ся хопила
до дїдовой пасти.

Еден барз предобрый скуток Мышкы

Як ся хопив царь звірят – Лев,
до наставленой пасти,
рычав, аж завивав
з великой болести.

Не міг ся ослободити,
выйти вон, на волю,
лабами набивав
з великого болю.

Нихто не пришов на поміч,
а Лев не міг зробити ніч.
Гіркы слызы проливав,
і на свою смерть чекав.

Ту збачіла го Мышка мала,
тай звідовати ся го стала:
чом рычіш, собов набиваш,
і слызы гіркы проливаш?

Ці ты не знаш
глупа Мышо,
же я чекам на слободу,
як рыбка на быстру воду?

Неборачка, мала Мышка
довго, вера, не чекала,
перегрызла клїтку з Левом,
на слободу го дістала.

А што тота мала Мышка
од Лева дістала?
Бухнув єй із лабов,
тай такой сконала.

За доброту на жеборту,
Мышка мала так обстала.
Што сі о тім, дїти,
вы самы думате?

Курка і Коза в цірку сї

До цірку су ся выбрали
Курочка і Коза,
но ніч о тім не знали,
як ся там справовати треба,
бо в цірку сї нїґда не были.

Коза гварить: Ідь ты, Курко,
перше твоє выступлїня буде,
лем там не знесь яйце,
бо ся з тя высміють люде.

Думате, дїточкы,
же то упрімнї думала?
Та де бы! Із тым яєчком
Курку лем зосмішнёвала.

Добрї, Козо, не мусиш ня
на розум учіти,
хоць єм мала, на двох лабках,
знам, што в ціркусї робити.

Ты мі радше покій дай,
над своїм выступлїнём подумай!

Вошла Курка під шапіто,
головку набік схылила,
розтягла крылочка, закодкодакала,
знесла на паркет яєчко,
тай ся поклонила.

Вшыткы люде, што ту были
ся їй барз зачудовали,
і їй краснї затляпкали.
Тадь то чаровне яєчко,
так собі шептали.

Як уж назад одходжала,
іщі ся раз поклонила,
і так своє выступлїня
Курочка скончіла.

Коза тот курячій выступ
добрї слїдовала:

Чекай ты, Курко проклята,
што то дале буде,
щі не такы выступлїня
днесь увідять люде!

Но та яке, ты Козулё,
буде твоє выступлїня?
Сто раз лїпше од твоёго,
на моє сумлїня!

Як ся має справовати,
тото Рогата не знала,
але вже план выступлїня
на розумі мала.

Пришла до ціркусу
перед тількых людей:
Теперь увидите,
што то дале буде!

Ани ся не поклонила,
щі ани не замечала,
перед людей задом стала
тай кізїма бобками
паркет обсыпала.

Фуй, Козулё, фуй Рогулё,
няй тя біда скаре,
тадь ты пришла до ціркусу,
а не до бударе!

Коза бородов затрясла,
страшно зарычала
і з ногами по паркетї
дупкала, скакала.

Ты, Козо, до стайнї патриш,
а не меджі людей,
кедь щі прийдеш до ціркусу,
увидиш, што буде!

То не вшытко, же-сь велика,
а же і рогата,
веце малых не высмівай,
бо буде одплата.

Час приповідку скончіти.
Ці ся Вам любила, дїти?

О Козї рогатїй і Курочцї рябїй

Послухайте, дїти, приповідку о Курочцї рябїй і Козї рогатїй.

– Мы вже знаме приповідку о бабцї і дїдкови, о неслухняній ріпцї, о левови і мышцї, або о хытрїй лишцї...

– Но суть і іншы приповідкы, овелё інтереснїшы, і ку тому іщі і намного смішнїшы.

– Якы бы то мали быти приповідкы?

– Но та такы, котры бы любили слухати дїти.

– А чом бы сьме не слухали, приповідкы любиме слухати, передовшыткым такы, котры нас розосміють.

– Будуть такы, то вам ґарантую. Іщі сьте не чули лїпшы, а ку тому будуть і смішны. Вірьте тому, зо жывота буде приповідка тота, а і вшыткы далшы.

– А о кім будуть тоты приповідкы?

– О Курочцї хохолатїй і Козї рогатїй.

– Нихто таке іщі не відїв і не чув. Курка з Козов ся вадили, із нічім не сугласили. Єдна з другой ся сміяли, но чом, то самы не знали.

– Та то лем у приповідцї таке є, зато каждый ся чудує. Лем слухайте, мілы дїти, што ся з того выклює.

– Ты, Козо рогата, лем саме меканя, така шкаредно-то, шкода і слуханя. Тото твоє мееекотаня і тот твій рыпачиско, нам, куркам, лем на засміяня, ты єдна козиско, аж уха затыкаме, бо заглушить нас начісто.

– Бодай бы вас, вы курчиска, такой порїзали, бо вы козї по колїна лем повыростали. І тот ваш спів – кот-ко-дака – то єдна сміхота, уж ня цалком заглушыла тота ваша „нота".

– Но мы яйка зношаєме нашому ґаздови, а із тебе якый хосен у тім ёго домі?

– Якый хосен? Дотеперь не знате, паскудны курчиска? Я молоко здраве даю про ёго дїтиска! І сусїды го купують, бо оно найздравше, зато мають таке здравя – і сам доктор каже.

– Ты, Козо рогата, лем все выдумуєш, а своє молоко пребарз выхвалюєш. Тото твоє мекотаня, но тыж выхвалёваня, вже нас заглушыло. Бодай бы тя, Козо дурна, вовчиско заїло.

– Мене вовчік, а вас лишка жебы похватала, жебы вже раз я, козулька, святый покій мала.

І так собі нажывали, куркы із козов рогатов і барз єй высмівали тоту „ташочку", што з нёй ґаздыня доїла кізє молочко. Аж і співанкы зложыли о Козї курочкы. Як ся їм раз высмівала, затягла їй квочка:

Ты, Козо рогата,
до пів бока одрата,
рожкы як чортикы,
ножкы як патыкы
а під бріхом зайда,
ґаздыня єй найде.

Як їй тоту співаночку куркы заспівали, як бы козулю рогату блыхы покусали. Скочіла до їх курника, стала їх рогами бити, дупкати, дусити, аж уж тото выстраяня мусив ґазда заставити.

Кізочко рогата, будь добренька, злата,
дай покій курочкам – носять нам яїчка,
жыйте собі у злагодї, так як рыбочкы у водї.
А вы, златенькы курочкы,
не розъїдайте кізочку,
дає нам смачне молочко.
Дайте їй покій,
бо вас подусить рогами,
або потопче ногами.

Курочкы ся задумали, проклятій козї покій дали. Нараз задзвонив дзвонець, приповідцї конець!

Post skriptum:

Ці і меджі вами, дїти,
суть такы козы і курочкы?
Мають над тым подумати
вашы головочкы!

Зозулько – кукачко

Іде ярь, іде ярь,
вшытко ту розквітать,
а за нашов хыжов
зозулька закукать.

Зозулько-кукачко,
на зеленім крячку
накукай ты рочків про ня,
малу школкарочку.

Зозулько, зозулько,
я тя краснї прошу,
бо я у кешени
два центикы ношу.

Зозулька кукала,
не переставала,
дїтвора у школцї
такой заспавала.

Зозулька кукала, рочкы раховала

Ку–ку, ку–ку, ку–ку–
нараз закукало,
ку–ку, ку–ку, ку–ку–
не переставало.
Што же ся то стало?

То кукать Зозуля,
же вже ярь настала,
мала школярочка,
центичок тримала.

Кукай мі, Зозулько,
і моїй мамочці,
бы сьме ся дожыли
барз превелё рочків.

Зозулька кукала,
не переставала,
я уж школярочка,
та єм раховала.

Жычу ті, мамочко,
тілько років жыти,
як їх накукала
Зозулька на плоті.

Дикы гускы

Дикы гускы ту зась
з теплых країв прилетїли.
Мы дїточкы на вас
цїлый тот зимный час
красненько чекали.

Дикы гусочкы – гов!
Дикы гусочкы – гов!
Што нам хочете повісти?

Мы вам принесли ярь,
ярьнїй свій календарь.
А з вами, дїточкы,
і лїто в тім рочку
хочеме прожыти.

Боцаны

Коло нашой школкы
є стовп з електрикы,
звили собі гнїздо
на нїм боцаникы.

Першый ту прилетїв
боцан довгоногый,
велё кілометрів
з далекой дорогы.

Зберав копачікы,
майстровав гнїздочко,
носив у дзёбачку
дрібны галузочкы.

А пак прилетїла
боцаниха – мати,
сїла до гнїздочка
яєчка зношати.

Радують ся дїти
із трёх боцаночків,
што їх высидїли
боцан із мамочков.

Чістять боцанчата
лучкы та і млачкы,
жебы росла травка,
згынули хробачкы.

Чорны ластівочкы

Витайте у краю,
чорны ластівочкы!
Звийте сі під стріхов
про діти гнїздочка.

Вызберайте мушкы,
дрібненькы хробачкы,
покормийте малы,
жебы выростали.

Єдно, діти, знайте,
о пташкы ся старайте,
будкы їм поробте,
до них їсти дайте.

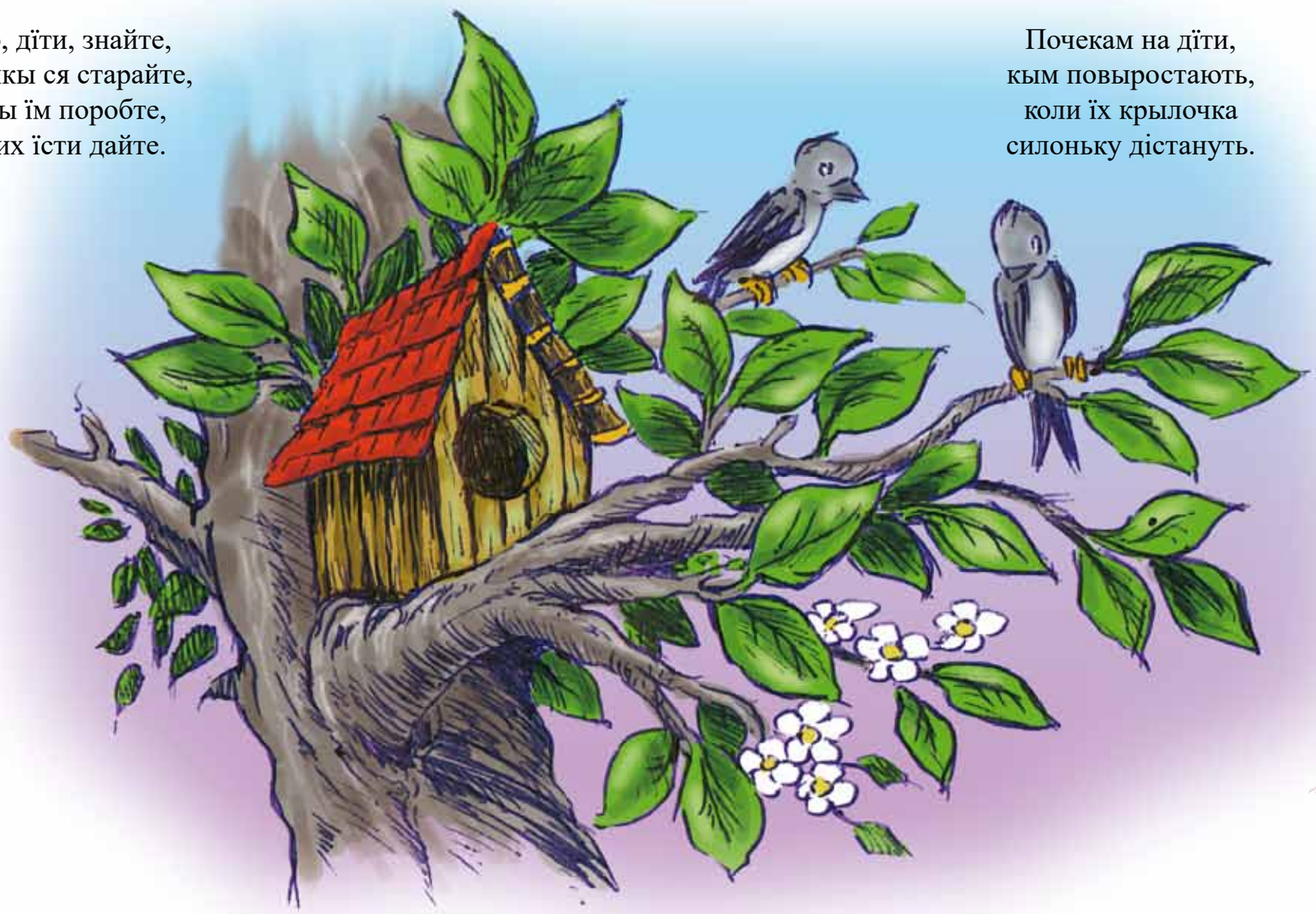

Ластівочко – пташатко

Чорна ластівочко,
де же ся зась збераш?
Звила єсь гнїздочко,
діточкы у нїм маш.

Збераш хробачікы
в нашій загороді,
жебы не шкодили
тій красній уроді.

Почекам на діти,
кым повыростають,
коли їх крылочка
силоньку дістануть.

Вітры схолоднїли,
вже ся ближить зима,
ту бы загынула
ластівча родина.

Але в теплых краях
нас не спомянете,
на бісїду свою
цалком забудете.

Щебетаня наше
нас мама навчіла,
а єй реч – молитва
все нам буде міла.

А і вы, дїточкы,
тото добрї знайте,
на реч родічовску
міцно памятайте.

Реч нашых родічів
є Господом дана,
она мусить быти
вічно памятана.

Бабина година

Жыли собі бабка з дїдком
у малій хыжочкі
і так собі нажывали
як два голубочкы.

Што лем бабка розказала,
тото дїдко зробить,
што ся дїдку забажило,
бабка вылагодить.

Мали маленьке ґаздівство,
дрыварку з дрывами,
а і курник невеликый
з трёма курочками.

Дїдо барз любив курочкы,
їх коткодаканя,
а баба зась когутика
про кукурїканя.

Дїдко огень все розложыв
в малім кухеньчати,
бабка му такой напекла
смачны підпалята.

Але дїдко быв беззубый,
мушу вам повісти,
та зато він пребарз любив
лем поливку їсти.

Но а наша бабка, вера,
уж лем єден зубик мала,
та зато як Баба–Яґа
она вызерала.

Щі єдно о них прозраджу,
жебы сьте то знали,
же они жадну годину
в обыстю не мали.

А кедь дахто ся звідовав:
Де мате годинку даку?
Дїдко з бабков одповіли:
Нашов годинков є, вера,
когутик, што нам на дяку.

Кедь першый раз кукурікать –
то є кажде рано,
тогды і я, і мій дїдко,
обоє вставаме.

Кедь другый раз кукурікать –
час обідовати.
А на третє ку–ку–рі–ку –
зберамe ся спати.

Предобрї ся тым двом старым
в їх хыжочцї жыло.
Добрї ся і без годины
обом їм водило,
когутяче ку–ку–рі–ку
обох веселило.

Добра – предобра ґаздыня
тота бабка была,
і пренайлїпшы доброты
дїдкови варила.

Левеш, мачанку, варянку,
бандуркы на квасно,
і мнягонькы підпалята
помащены з маслом.

Але раз баба дїдови
так ся поскаржыла:
Дїду, знаш, моє Когутя,
мене барз розъїло.

А то чом, бабочко моя,
хотїв бы єм знати,
кедь Когутя – твоє сердце,
ходиш го гласкати.

Але днеська ня барз розъїв,
мусиш о тім знати.
Цїлу ніч ня барз зуб болїв –
не могла єм спати.
А над раном кус перестав –
здримла єм на хвільку,
але такой ня збудило
ёго ку–ку–рі–ку!

Встала-м такой,
з колотівцёв ку нёму біжала,
тото своє когутиско
порядні-м стрепала.

Острашыв ся і перестав
кукуріковати.
Але біда! Бо ся стала ку курнику
лишка підкрадати.

Но дїдко знав планы лишчі –
курку хоче вкрасти,
наставив коло обыстя
три таємны пасти.

Лишочка о тім не знала,
хоць і хытра была
і до єдной з тых напастей
такой ся вхопила.

Бабочка із лишчіх скірок
теплый кожух мала.
А што дістав єй дїдочок?
Бачкоры му вшыла.

Жыють собі і надале
бабка, та і дїдко,
і на тім бы уж скончіла
тота приповідка.

Но вы, дїти, котры мате
бабку або дїдка,
та їм єй тыж розповіджте,
але ся їх позвідуйте:

А ці ся вам полюбила
тота приповідка?

Концерт чудотворный

Я Когут – добрый соліста,
то є давно знаме,
так ся хвалив Когут
перед курочками.

Вы, Курочкы, ня слухайте,
як я знам співати,
і шувнї мі заплескайте,
вшыткым знати дайте.

Же мате в своїй родинї
талент превеликый,
та го у недїльку божу
треба ославити!

Оле, Когуте, заспівай
дакы серенады,
хочеме ті заплескати
за добры напады.

Ку–ку–рі–ку, ку–ку–рі–ку,
став кукурікати,
зачала ся із Когута
Зозуля сміяти.

Я не чую ту жадный спів,
лем кукуріканя,
послухайте же вы теперь
Зозулї співаня.

Ку–ку, ку–ку, ку–ку, ку–ку,
Зозуля кукала,

в курнику доєдна Курка
із нёй ся сміяла.

Тото твоє ку–ку–ку–ку
нас аж заглушыло,
могла бы-сь уже стихнути,
ты, співачко сива?

Же ся не ганьбите
так выхвалёвати,
як то краснї знате
обоє співати.

Мы ту не чуєме
нияку музику,
лем ваше барз смішне –
ку–ку, ку–ку–рі–ку.

Співака й співачку
куркы выслухали,
з їх концерту страшезного
лем ламентовали.

Кедь хочете заспівати,
мусите і талент мати.

Корова забыла, же телятём была

Кедь ся теля отелило,
Коровов ся стало,
штоська ся з ним поробило,
іншак зарычало.

Як то ты, Корово, рычіш,
іншак єсь колись рычала.
Із тым пречудесным рыком,
ты бы могла, вера знати
і оперу заспівати.

Вшытку тоту бісїдоньку
в стайни худоба слухала,
поза коровячі плечі
з того ся міцно сміяла.

А Корова тоты слова
к сердцю собі взяла,
а про тоту опероньку
покоя не мала.

А чом бы то у опері
і я не співала?
Так сі Корова думала
і планы ковала.

Но якый бы я сі костім
там на себе взяла?
Обула дїдовы філцї
на переднї лабы,
на заднї здїла бочкоры
ґаздыниной бабы.

А на плечі – перинянку,
што сохла на плоті,
на рогы калапик зділа,
жебы шумнов была.

А жебы модерна была,
та пірка в папули.
Щі хотіла окулярі,
но такы не были,
жебы то на єй окалї
дакус пасовали.

Цілый день цвічіла голос,
страшезно рычала,
на своє мале телятко
не попозерала.
А так пришли до театра
люде оперу слухати,
Красуля на цілу салу
зачала рычати.

Ідь собі до своёй стайнї,
рыч там з коровами,
тадь ту лем полошаш людей,
кривыма рогами.

Про Красулю тото была
найбівша потупа,
сама себе ся звідала:
Чом єм така глупа?

Ґаздыня ся чудовала,
кедь єй зачала доїти,
як, же ся то єй Красуля
могла так змінити?

А жебы то вшыткы чули,
та наголос выповіла:
Моя Корова забыла,
же телятём колись была.

Ты, Сомаре, єден

Сомаре, Сомаре,
де лем тя не найду,
все єсь запряженый,
тїгаш тяжку зайду.

Нашто на ся береш
ты таке зайдиско?
Кобы єсь быв Конём,
но ты Сомариском!

Ці не маш родину даку,
жебы ті помогла дакус?
Вшыткы ся з тя сміють,
все тя вывжывають.

Мої братя, Сомарове,
кедь ся до влады дістали,
та на мене, худачиска,
вже позабывали.

Та я дале сомарую,
хоць і барз выхляну,
вірю тому, політіком
ся і я раз стану.

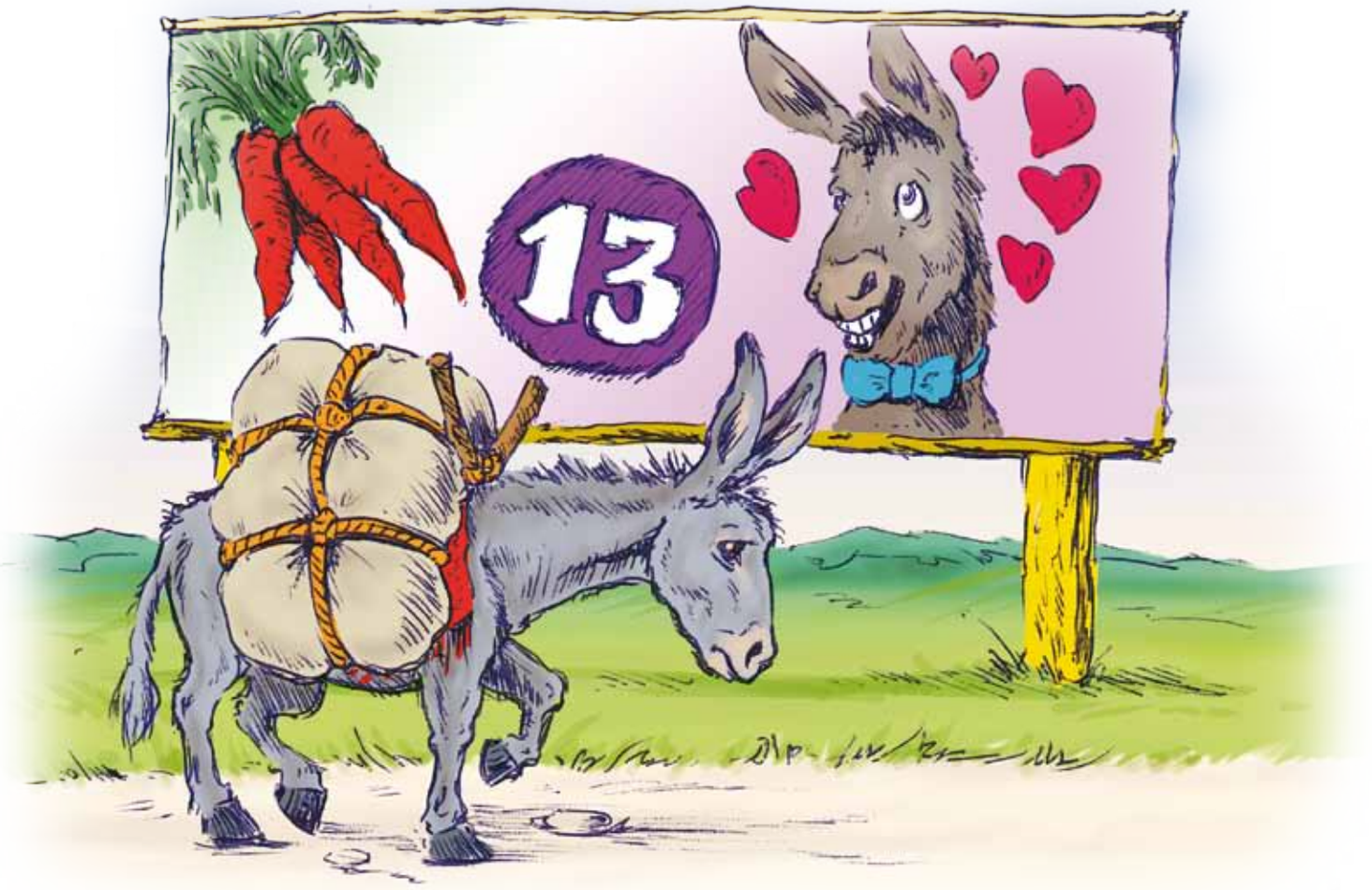

Але чом то ты так хочеш
к політіці ся дістати?
Хочу звірячі законы
на сомарчі поміняти.

Но а вы, діточкы,
што на то речете?
Вы єден другого
не сомаруєте?

Кобыла Ірма і діти

Ірмо наша, Ірмо,
презлатый кониско,
видно тя каждый день
тїгати возиско.

А што бы-м робила,
кедь я лем кобыла?
Дрыв повне возиско,
або хоцьшто сміло
тїгам все по дразї,
кілько лем мам силы.

Тадь тото про мене
жадна не новина,
так тяжкы роботы
робити-м повинна.

Кобыло, Ірмочко,
просили єй діти,
мы такы легонькы,
можеш нас носити.

Я бы вас, діточкы,
барз рада носила,
кобы мі ґаздыня
тото доволила.

Діти не слухали,
кобылу вывели
ґаздови зо стайнї,
троє на ню сїли
і ся з нёв із двора
нараз вытратили.

А кобылка заерджала,
до скоку з дітми ся дала.
Діти краснї повозила,
на рінёх воды попила,
і пришла назад до двора,
тай їх зосадила.
Діти їй дали коцочкы,
будь здравенька, кобылочко.

А Петько кобылцї
пошептав до ушка:
Завтра, Ірмо наша,
тота сама фушка,
мы ґаздови тя возьмеме
і на тобі ся звеземе,
бо ты маш нелем тїгати,
но і з дітми поскакати.

Скончіла ся приповідка о Ірмі – конику,
а теперь сі послухайме далшу приповідку.

Свиня і жолуді

Свиня ся під дубом наїла жолудів,
пак зачала жерти і скору на дубі.
А на вершку дуба сиділа Ворона,
так на тоту свиню закрічала она:

Дай покій тій скорі, од сонця го хранить,
бо кедь єй погрызеш, та єй дикый зранить.

Тобі што до того, Вороно проклята,
старай ся о себе і о воронята.

Мі до того велё, мам гнїздо на дубі,
а у тім гнїздочку мої діти любы.

Та ся о них старай, о свої воронята,
а я дале буду скору огрызати.
Як огрызу скору, та буду коріня,
то моя робота – я ту панї Свиня.

Узнай, же коріня, то є жывот строма!
Так на ню скрічала із дуба Ворона.

Мій жывот – жолуді, то у них є сила.
А із дуба нараз Ворона злетіла:
Ты єсь рядна Свиня, спід дуба тя спрятам,
моїм воронятам загынути не дам!

А такых Свинь, вера, є велё на світі,
што люблять жолуді, а ніч не робити.
Думають, же зато ся їм ніч не стане,
Свиня была Свинёв і Свинёв зістане.

Но вам дітинята, хочу аж дві рады дати:
никого на треба Свинёв называти.
А у лісї і в природї так ся заховайте
кажду травку і конарик там все дозерайте.

А што із тя, Паво?

Несеш ся як Пава – так ті хоцьхто рече.
Голова як шафлик, а мі лем по плече.
А ці в тій голові і розум даякый,
ці суть там лем фарбы такы вшеліякы?

Ці бы сьте хотїли, прелюбенькы дїти,
ці бы сьте хотїли таков павов быти?
Мудра поговорка: „Несеш ся як Пава“.
Лем жебы Павами і вы ся не стали.

Пастырька Лишка

Вырїшыли дїдо з бабов
гусята тримати,
бо хотїли смачне мясо
а і піря мати.

Насадили они гуску
на яйця сидїти,
жебы уж, як зыйде снїжок,
гусята відїти.
Вывела їм біла гуска
аж десять гусяток,
тїшыли ся баба з дїдом:
гусятка – як злато!
Зачала ся о них бабка
порядні старати:
хлїбом, яйцём їх кормити,
водов наповати.
А пак свої гусенята
на двір выпущати.

Слухай, бабо, ці знаш о тім,
же гусята треба пасти?
Але яку же пастырьку
ід гусятам найти?

Я сі думам, мої мілы,
же не мусите глядати,
я пастырька вышколена,
буду ся о них старати.
Ты ся будеш о гусята,
Лишочко, старати?!
Тебе треба, Лишко єдна,
до арешту дати!

Але я уже присягла,
же не буду красти,
радше ся уже поліпшам.
выгну ся напасти.

А так она обох старых
міцно розплакала
і гусячов пастрёчков
так у них зістала.

Першый тыждень єдна гуска
лишці ся стратила,
другый тыждень аж три гускы
лишка десь поділа.
Баба плаче за гусята,
а дїдо нарїкать,
на тото їх нарїканя
Когут кукурікать:

Дозерайте собі гускы
од той „пастырёчкы“,
бо у стадї вам зістали
уж лем дві гусочкы.

Така злата пастырёчка
тота Лишка была,
же каждый день двоє гусят
она собі зъїла.

А вы, люде, розум мате,
а ці што собі думате,
же за пастырёчку гусят
Лишку выберате?

Кермеш у Вовчіка

Пред роком Вовка сивого
Лишка на кермеш позвала.
Не хотів єй быти довжен,
та на вовчій одпуст она
позваня дістала.

Почекай ты, Лишко злата,
я ті вшытко припомяну,
будеш довго памятати,
на мою гостину.

Положыв їй до танїра
три жабы – ропухы
і до погарика налляв
із капусты юхы.

Но Лишочка злата
хытров ся вказала,
тадь она ся перед Вовком
все вынайти знала.

Ідь, Вовчіку, за сервітков,
Бы-м ґамбочкы повтерала,
а меджітым танїрикы
Лишка вымінила,
Вовчіків ку собі взяла.

А на нїм курчатко красне,
вно про Лишку не опасне.
Дякую ті, Вовче-брате,
добрї єм ся погостила,
ты мі любый камарате.

Мусив грызти вечур цїлый
Вовчік, сеґінь, тверды жабы,
не наїв ся нияк, вера,
облизовав сухы лабы.

Бісїда з Осликом

Чом же тя, мілый Ослику,
клічуть все лем Сомариком?

Я до школы не ходив,
та ніч єм ся не навчів.
Лем рахункы малы знам:
„Еть, кете, гаром“,
зато єм Сомаром.

Вера, чудне, барз пречудне
твоє повіданя,
може про тя не барз тяжке
і тото тїганя.

А што з тобов было далше,
можеш нам повісти?

Я знаю дакус чітати
і ся підписати,
а веце не хочу знати,
радше буду, вера,
тяжкый віз тїгати.

І так дїточкы скончіли
бісїду з Осликом,
але Ослик дале зістав
„чудным Сомариком“.

Будьте здравы, мілы діти,
єдно памятайте,
кедь вам речуть: Ты, Сомаре,
та ся задумайте.

Збуджены медведикы

Ішов медвідь Мацко
з діточками спати,
бо настала зима –
час одпочівати.

А зимонька – зима
сніжком світ покрыла,
жебы під сніжочком
їм тепленько было.

Сплять брумчата, харчать,
довго будуть спати,
но на Святый вечур
став доджік падати.

Што же ся ту діє?
Што же ся ту стало?
Намісто сніжочку,
доджіком нас злляло.

Даяка перинка
бы їх потішыла,
чекали снігову,
а доджова была.

Плачуть, нарікають,
зима на лабочкы,
зышла бы ся вшыткым
сніжна периночка.

Лем не плачте, брумкы,
мы вам поможеме,
снігову перинку
до ліса пошлеме.

Знайте єдно, діти,
а вдяка вам зато,
же знате у біді
другым помагати.

А вы, медвідята,
на то памнятайте,
вы до контайнерів
лабчата не пхайте.

Бо то контайнеры
не про медвідята,
могли бы вам, малым,
приперти лабчата.

Медвідёва старость

Думав, думав Медведиско,
што же му робити?
Мусить він свої дітиска
до школочкы дати.

Пішов з нима до потока
в воді мацків выкупати,
мусять чісты мати ушка,
а тыж блискачі кожушкы.

Тримайте ся медвідятка,
погласкав малы головкы,
мої златы дітинятка –
і одвів мацків до школкы.

Медвідята з діточками
краснї ся вєдно бавили,
шувны співаночкы
од них ся навчіли.

Добрї ся нам в школцї
з діточками грати,
а щі ліпше із улика
медик коштовати.

Рада Медвідёви

Радять звірї Медвідёви:
Старай ся о діти,
не можеме мы вже, вера,
з нима порадити.

Няй ся старать медведіця,
бо я не мам коли,
медвідята будуть тихо,
як підуть до школы.

Але они щі до школкы
ніґда не ходили,
як бы мої медвідята
школу похопили?

Я їх научу азбуку
і ся підписати,
а веце вже мої брунькы
ніч не мусять знати.

Жебы дома, як суть самы,
шкоду не робили,
бо недавно шваблікамі
буду підпалили.

Не допущу я огникы
у будї робити,
взяв єм медведкам шваблікы,
бо можуть згоріти.

Дам до школкы медведиків,
буду покій мати,
там ся будуть мої малы
з діточками грати.

Ой, солодкый медик

Ішов Мацко до улика
медик коштовати,
вкусила го за ніс пчолка,
та зачав плакати.

Як ся бухнув він по носї,
пчолка одлетїла,
но Мацкови ся на носї
гыриско зробила.

Пішов Мацко до доктора,
терпить страшны мукы:
Я, пан доктор, єм барз хворый,
дайте дакы лїкы.

Пан доктор му на то повів
такы мудры слова:
Тото може доказати
лем глупа голова.

А щі ёму він предписав
пребарз добры лїкы,
по них ся не оповажив
красти мед з улика.

Кедь чоловік є Медвідём

Медвідь лїзе всягды,
біда превелика,
што видить, то краде,
а што Медведиха?

Медведиха то є,
Медвідёва жена,
она вшытко любить зъїсти,
ай до контайнера лїзти.

Мудрый бы о обох повів:
Храньте ся їх люде,
хто ся Медвідём народив,
все ним, вера, буде.

Смутна приповідка

– Бабко, уже тілько приповідок сьте мі повіли, но тоту за бабу і дїда все одкладате на другый раз, жебы-м підрїс і їй порозумів. Та уже єм підрїс, вже порозумлю.

– Кедь порозумиш (а барз бы так было), та ті єй повім. Слухай, сыну, і роздумуй.

Тота моя приповідка
і за бабку, і за дїдка,
і за вшыткых людей старых,
што од роботы выхляли.

Од роботы тяжкой
вже час одпочіти,
постарати о них
мали бы ся дїти.

Тота приповідка смутна
про многых людей писана,
жебы правда не дримала,
раз на світло ся вказала.

Приповідка стишкована,
а я з того барз скламана.
Велё того єм зазнала,
многе з того написала.

Бо кедь я маленька была,
нїґда єм не могла спати,
покля мі не розповіла
приповідку моя мати.

Нераз уж мати дримала,
но я іщі все не спала.
Розпочату приповідку
дале єм сі вымышляла.

Што за тема в тій смутненькій
приповідцї буде?
Лем слухайте – роздумуйте,
вы, дїти, й дорослы люде.

Жыла собі у валалї
єдна родинонька,
трапила ся з дїточками
од мала-маленька.

А кедь ся їм народила
дванаста дїтинка,
прияли єй, зажелали:
росний, будь здравенька.

Дїти росли, выростали,
а родічі ся старали,
жебы дїти сыты, чісты,
приодїты были.

До школы їх выправляли,
нераз про них і жычали,
жебы школы покончіли,
біды не зазнали.

Вшыткых єденадцять дїтей
доказали згодовати.
Накормити, вышколити,
хлїб до рук каждому дати.

Лем дванасте сеґінятко,
прекрасне, міле дівчатко,
чорноока Крістіночка,
жадну школу не дістала,
бо родічім не зістала
про ню ани коруночка.

Дітинонько – Крістіночко,
ніч сьме мы тобі не дали,
не маме вже коруночкы,
ани здравя, ни силочкы.

То ніч зато, люба мамко,
старенькый, мілый нянёчку,
я здрава, я з полеготов
буду крачати жывотом.

Зохабила родиноньку,
нянька, матірь выстискала
пішла на хліб зарабляти.
Но де? Сама не знала.

Єденадцять старшых дітей
мали на родічів думати,
і любенькых нянька з мамков
у старобі дозерати.

Мали школы покончены,
поодаваны, поженены,
із помочов родічовсков
і грошами засоблены.

Покы стары бировали,
як могли, так ся старали,
златым дітём помагали,
а на себе не думали.

Як вже зачали хворіти,
і по докторох ходити,
на діти ся обернули,
жебы їм спомічны были.

Но їх діти барз змудріли,
попанціли, зсуровіли,
такы вшыткы мудры были,
все ся на штось выгварили.

Родічів ся так збавили,
до старобінця їх дали.
Збыхать нянько, плаче мати:
так сьме діти выховали,
того сьме ся дочекали?

Плачуть они, нарікають:
на старость ся нас так странять?
Де бы сьме сі подумали,
же нас раз так міцно ранять?

Плачуть стары в старобінцю,
не годни нияк звыкнути,
дванадцять діточок мали
і такого ся дожыли.

Єденадцятём діточкам
своє обыстя роздали,
лем наймолодшу Крістінку
до світа саму послали.

Без корункы, без лащати,
дівча як малина,
може зато то трапліня,
бо Крістінка в світі сама,
тото є їх вина.

А Крістінка в чуджім світі,
нелем на хліб зарабляла,
но ку тяженькій роботі
щі і школу сі придала.

Як выучный лист дістала,
домів ся такой вертала,
о осуді родічовскім
аж ту ся дізнала.

Своїм „любым" сестрам, братам
смутні так повіла:
Што за діти ся з вас стали?
Ці сьте о тім ніч не знали,
як тяженько в старобінцю
нашы сі звыкали?

Тогды сьте їх барз любили,
покы вам давали,
як требало їм помочі,
де то сьте їх дали?

Взяла їх зо старобінця
ку собі до дому.
Родічі мої златенькы,
не дам вас никому.

Любы діти, родічів сі
добрі дозерайте,
а на підлы, кривы дражкы
ся не выберайте.

О дудравій бабці і добрім дідкови

Жыли собі дідко з бабков і мали своє богатство: три куркы в курнику, цапка Боніфаца з бородков, неслухняну козу Розу, та і веселого сомарика Петрика. Уже рокы жыли у невеликім хыжчати з чорнов мачков Мурков і псиком Бодриком. Курочкы їм зношали яєчка, козулька Роза давала здраве молочко а сомарик Петрик їх возив всягды, де старым требало. Быв їм на великій помочі, но дудрава бабка лем все штоська выдумовала і на діда добрачиска аж і крічала. Дідко ся не знав вадити, та мусив бабці все вылагоджовати.

– Слухай ня, діду Дідугане, што ті буду гварити, а вшытко, што ті накажу, мусиш выконати.

– Добрі, бабцё, моя люба Анцё, буде так як повіш, но кедь то не зроблю, бо не буду бировати, та ся на ня не розъїдж.

– Вшытко мусиш выконати, а не мудровати! Завтра ідеме до млина – до Берестова, треба муку намолоти, жебы было што їсти. Зо собов возьмеме мачку і псика, бо суть барз стары. Мачка уже лем дримле, ани не мнявчіть, а псиско старый уже ани не гавкне.

– Бабко моя міла, та єсь ня засмутила. І мачка і псичок нам вірно служыли. Мышку в домі сьме ніґда не мали, а злодіїв не зазнали. Обидвоє нам были за діти, а на їх стары рокы ся їх маме збыти? Но што будеме без них робити? В обыстю ся без них зведуть мышы і до обыстя прийдуть злодії нас выкрасти.

– Ёооой, не бідакай як за помершым! У млині є їдла дость, млинарька їх накормить і напоїть.

Што мав дідо робити? Мусив бабу послухати. Запряг до возика свого сомарика Петрика, посадив коло себе бабку, а коло нёй Бодрика і мачку Мурку. А так цілу їх бісіду псик із мачков добрі чули. Покы дідо з бабов за муков чекали, та Бодрик із Мурков домів утікали. Прибігли аж ку

хресту, што стояв напівдрагы до села. Но стара мачка ся барз доконала. Сїла собі до шанцу і тяжко зазбыхала:

– Біж домів, Бодрику, я уже не бирую, кус єм выхляла, одпочіну ту собі і потім світом повандрую.

– Не доволю ті, Мурочко, світом вандровати, сядь собі на мої плечі, будеме біжати, бо може дахто наше обыстя выкрасти, або ся в коморі зведуть мышы, та ся не збавиме мышачой напасти.

Як прибігли домів, Бодрик такой збачів як сусїд курочку кладе до гатіжака. Псик зачав міцно брехати, до сусїда скакати аж так, же тот не міг Курочку собі взяти, бо Пес Бодрик на нїм поторґав аж і ногавіцї.

– Видиш, бабцё моя, яка ту новина, – повідать дїдко, кедь ся вернули з бабков домів із млина, – Бодрик якраз выгнав з обыстя злодїя. Як бы не наш псичок, уж бы єсь не мала тоты свої курочкы.

В хыжі їх чекала щі гірша новина, бо ся ту настїґовала мышача родина. Повна хыжа мышок, великых і малых по цїлім обыстю ся їмали, зъїли вшытку страву, котру дїдко з бабков на вечерю мали наварену.

Дїдо горекує, баба заводить. Не знають, што робити. Отворили двері, жебы мышы выгнали. Нараз пес з мачков ку ним прибігли. Мачка вшыткы мышы такой выгнала, сїла до кутика і тихо собі замуркала і запряла. Бабка ку нїй скочіла і гварить їй:

– Пребач мі, Мурочко, же-м тя потупила, будеш у нас жыти, покы твоя сила.

Мачка єй слухала, головов кывала і пак бабі на колїнах собі муркотала. А дїдко Бодрика скоро аж поцїловав, так ся му преміцно, вера, порадовав:

– Псичку мій любенькый, за світ бы-м тя не дав.

Памнятайте єдно, дїти нашы златы, храньте вшыткы звірятка, што жыють нелем в обыстю, але ай в природї. Они

суть нелем нашы добры помічници, но суть на хосен і природї. Снажме ся їм за то одвдячіти.

Кым хочу быти

(Співанка про дївчата)

Выросла єм велика дївочка,
хочу быти крайчірочка.
[: Хочу собі сукню шыти,
жебы ся попарадити.
Ея, гоя, ея, гоя, (гой).:]

А ку суккї і блузочку,
на ґалїрик дам чіпочку.
[: Будуть дїти завідїти,
як знам шумнї шаткы шыти.
Ея, гоя, ея, гоя, (гой). :]

А я буду кухарочка,
Так як і моя мамочка.
[: Наліплю такы пирогы
жебы мали штири рогы.
Ея, гоя, ея гоя (гой). :]

А я хочу продавати
У Лабірцї – у ЄДНОТЇ.
[: Бо там є вшытко потрібне
ай продавачкы упрімны.
Ея, гоя, ея гоя (гой). :]

Прозраджу Вам, добры люде,
чім буду і што з ня буде.
[: Буду я школкова мама,
так як учітелька Дана.
Ея, гоя, ея гоя (гой). :]

Кым хочу быти

(Співанка про хлопців)

Я буду корчмарёвати,
паліночку продавати.
[: Пива вшыткым начапую,
винка білого наллію.
Ея, гоя, ея гоя (гой). :]

А я буду ставителём
і поставлю будов велё.
[: Жебы ся не розвалили,
а людей не подусили.
Ея, гоя, ея гоя (гой). :]

Дїдо мі раз так повідав,
жебы єм ся землї тримав.
[: Бо земелька давать хлїбець,
робить на нїй мати, отець.
Ея, гоя, ея гоя (гой). :]

Буду тракторістом, люде,
няй достаток зерна буде.
[: Жыто, ярець і пшенічка,
жебы было дость хлїбочка.
Ея, гоя, ея гоя (гой). :]

Як мы уж повырастаме,
та родічів доховаме.
[: Так, як вни нас годовали,
кедь сьме маленькыма были.
Ея, гоя, ея гоя (гой). :]

Молитвочка

Ангеличкку, мій стражничку,
стій при мі до рана,
так як кажду Божу нічку
сторожить ня мама.

Ангелику – Архангеле,
што то ся мі снило?
Штось до мене у постели
так проговорило:

Із Ангелом – Архангелом
будеш вночі спати,
материньске родне слово
буде тя охороняти.

Красна тота молитвочка,
люблю єй слухати,
молить ся зо мнов мамочка,
все, кедь іду спати.

І в школцї суть Ангеликы,
то суть нашы учітелькы,
красненько нас дозерають,
родічів нам награджають.

Вы школковы учітелькы,
нашы другы мілы мамы,
рады ходиме до школкы,
добру дяку там все маме.

Жыйте, діточкы,
на радость світа,
жычу вам щастя і силу,
няй і зима буде вам як літо,
жыйте в покою і в міру.

Тото вам жычіть весела
прабабка Меланка,
може раз навщівить школку
єй правнучка Ганка.

Задзвонив дзвонець
і приповідкам
настав конець!

© Авторка: Меланія Германова
Люблю приповідкы

Одповідна редакторка:
ПгДр. Мґр. Люба Кралёва, Пг.Д.
Языковы коректоры:
ПгДр. Кветослава Копорова, ПгД.,
ПгДр. Мґр. Люба Кралёва, Пг.Д.
Перепис із рукопису:
ПгДр. Мґр. Люба Кралёва, Пг.Д.
© Ілустрації: Серґей Панчак
© Ґрафічна управа: Серґей Панчак
© Выдало: ОЗ Колысочка – Kolíska
як свою 17. публікацію

Тоту публікацію ани нияку єй часть не мож репродуковати без поволїня властника авторьскых прав.

Выданя: перше
Выроба: Друкарня свідницька, с.р.о
Наклад: 200 фалатків
Сторінок: 64

Пряшів 2024

ISBN 978 – 80 – 8244 – 007 - 5

© Autorka: **Melánia Hermanová**
Mám rada rozprávky

Zodpovedná redaktorka:
PhDr. Mgr. Ľuba Kráľová, Ph.D.
Jazykové korektorky:
PhDr. Kvetoslava Koporová, PhD.,
PhDr. Mgr. Ľuba Kráľová, Ph.D.
Prepis z rukopisu:
PhDr. Mgr. Ľuba Kráľová, Ph.D.
© Ilustrácie: Sergej Pančák
© Grafická úprava: Sergej Pančák
© Vydalo OZ Kolýsočka – Kolíska
ako svoju 17. publikáciu

Túto publikáciu ani žiadnu jej časť nie je možné reprodukovať bez súhlasu majiteľa autorských práv.

Vydanie: prvé
Tlač: Tlačiareň svidnícka, s.r.o.
Náklad: 200 kusov
Strán: 64

Prešov 2024